

STANISŁAW PURZYCKI - ŻYCIORYS

Syn Kazimierza i Rozalii z Jędrzejewskich, właścicieli kilkunasto hektarowego gospodarstwa rolnego w Nowej Wsi Wielkiej, gmina MŁAWA, powiat MŁAWA.

Urodził się 30.IX.1902 w Nowej Wsi Wielkiej. W latach 1920 - 1926 kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Mławie. Świadectwo dojrzałości otrzymał w Maju 1926 r. W latach 1926 /1928 uczył w Szkole Powszechnej nr. 3 w Mławie. W latach 1928 / 1929 - 1935 / 1936 kierował dwu-klasową Szkołą Powszechną w Smolanach, gmina Szczepkowo Borowe, powiat Mławski. Tam składał egzamin praktyczny. W 1935 r. ukończył Wyższy Kurs Nauczycielski w Warszawie. W Sierpniu 1936 r. przeniósł się do siedmioklasowej Szkoły Powszechnej w Janowie niedaleko Chorzel i uczył w niej do momentu wybuchu II Wojny Światowej.

Smolany i Janowo w owym czasie znajdowały się tuż przy granicy z Prusami Wschodnimi. Szkoły w obydwu miejscowościach mieściły się w ciasnych, niskich, słabo oświetlonych wynajętych izbach. W drugiej połowie lat trzydziestych społeczeństwo miejscowości przygranicznych zainicjowało budowę nowych, odpowiednich pomieszczeń dla szkół powszechnych, pod patronatem ówczesnego kuratora Okręgu Szkolnego Warszawskiego - Wiktora Ambroziewicza. Fundusze na budowy dostarczyło w znacznej mierze Towarzystwo Popierania Budowy Szkół Powszechnych przy wydatnym udziale finansowym i wkładzie fizycznej pracy lokalnych społeczności. Stanisław Purzycki również brał udział w tych akcjach. Zbudowano wówczas od podstaw nowe Szkoły Powszechne w takich miejscowościach jak : Chorzele; Janowo koło Chorzel; Janowiec Kościelny; Jabłonowo Dyby; Peplowo; Łęg; i inne.

W obydwu szkołach rozwinął szeroką działalność społeczną i kulturalno-oświatową. Prowadził zajęcia z młodzieżą pozaszkolną, w Janowie zorganizował kółko teatralne, rozwinął czytelnictwo, pomagał w działalności OSP w Janowie, współpracował wspólnie z żoną w lokalnym Kole Gospodyń Wiejskich. Za pracę społeczną i zawodową w 1938 r. został odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi. Przez cały okres należał do ZNP (Związek Nauczycielstwa Polskiego). W Janowcu był członkiem Zarządu Ogniska, a w Janowie - Prezesem Ogniska ZNP.

W dniu 1 Września 1939 r. o godz. 04:30 do Janowa wkroczyły oddziały hitlerowskie. Stanisław Purzycki, na podstawie już wcześniej sporządzonych przez folksdojczów list, zostaje aresztowany i przewieziony do więzienia w Nidzicy. Po trzech dniach zostaje przetransportowany do obozu jenieckiego w Olsztynku (Hohenstein). Ucieka z tego obozu dwa dni przed świętami - 22.12.1939. Musiał się ukrywać, był bowiem poszukiwany przez żandarmów niemieckich. W tym okresie wstępuje do Związku Walki Zbrojnej.

Jak wspominał po latach : “Wówczas uciekłem, udało się, ale szczęście nie trwało długo. 08.X.1940 zostałem schwytyany w obławie i aresztowany. Przeszedłem przez obozy i więzienia w Mławie, Ciechanowie, Warszawie, Łodzi, Radogoszczy i Poznaniu. Ostatnim przystankiem był Obóz Koncentracyjny Mauthausen-Gusen. Otrzymałem tam numer obozowy 41049. Wyzwolony 5 Maja 1945 przez Armię Amerykańską, w Lipcu powróciłem do domu.

Po krótkiej rekonwalescencji rozpoczął po raz drugi pracę nauczycielską. Został Kierownikiem Szkoły Powszechnej w Łęgu w gminie Wieczfnia Kościelna, powiat Mława Na miejscu zastał budynek szkolny zdewastowany i ograbiony. Zakasał rękawy i zorganizował roboty, ogroził teren, zagospodarował posesję szkolną, wyremontował budynek, postarał się o zaopatrzenie szkoły w niezbędne sprzęty i pomoce naukowe co wówczas nie było łatwe.

Kierował szkołą od wyzwolenia, tj. od 01 Września 1945 do wakacji 1965 a dokładnie do końca Sierpnia 1965 roku. W tym okresie pełnił również funkcję Prezesa Ogniska Związku Nauczycielstwa Polskiego w Wieczfnia Kościelnej i wchodził w skład Zarządu Oddziału Powiatowego ZNP w Mławie. Przez kilka kadencji był członkiem Gminnej Rady Narodowej w Wieczfnia Kościelnej a od 1958 do 27.X.1965 członkiem Powiatowej Rady Narodowej w Mławie, gdzie pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Ładu, Porządku i Bezpieczeństwa Publicznego.

W Sierpniu 1965 r. przeniósł się na stanowisko Kierownika Szkoły Podstawowej w Bieniewicach koło Błonia pod Warszawą. Kierował szkołą do emerytury na którą przeszedł 01.IX.1972 r. Zorganizował w Bieniewicach akcję unowocześniania oraz rozbudowy budynku szkolnego. Do istniejącego budynku dobudowano nowe skrzydło, wykonano w całym budynku instalację CO (Centralnego Ogrzewania), ogrodzono i uporządkowano posesję szkolną. Od 1969 r. był członkiem Gminnej Rady Narodowej w Błoniu i Prezydium tej Rady, oraz Przewodniczącym Komisji Oświaty, Kultury i Spraw Socjalnych. Członek Zarządu Koła ZBOWiD w Błoniu, członek Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Błońskiej oraz Komitetu Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa w Błoniu.

Za działalność społeczną i zawodową otrzymał szereg odznaczeń państwowych :

- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski
- Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi
- Medal Dziesięciolecia Polski Ludowej
- Medal XXX-lecia PRL
- Medal Zwycięstwa i Wolności
- Odznakę Grunwaldzką
- Złotą Odznakę ZNP
- Złotą Odznakę “Za zasługi dla Województwa Warszawskiego”
- Odznakę 25-lecia Wyzwolenia Ziemi Pruszkowskiej
- Honorową Odznakę Ruchu Przyjaciół Harcerstwa

Nienaganna i sumienna praca, zaangażowanie w życie lokalnej społeczności zostało przez nią docenione o czym świadczy nadanie jego imieniem ulicy w Bieniewicach przylegającej do szkoły w roku 2000 (uchwała nr 32/6/200 Rady Miejskiej w Błoniu z dnia 26.04.2000 r.)

Z kolei w roku 2002 w setną rocznicę urodzin (1902 - 2002) staraniem wychowanków w budynku szkoły została wmurowana tablica pamiątkowa upamiętniająca Stanisława Purzyckiego. Był żonaty z nauczycielką Stanisławą Purzycką (z domu Miecznikowska) z którą miał trójkę dzieci : Kazimierza, Zbigniewa, Elżbietę.

Opracowano na podstawie : 1.Relacji osobistych i akt osobowych Stanisława Purzyckiego 2.Wspomnień Józefa Leszczyńskiego i innych kolegów szkolnych z Seminarium Nauczycielskiego w Mławie 3. Książki Ryszarda Juszkiewicza “Gmina Szczepkowo Borowe w latach 1939 - 1945”, strony 137 oraz 175

